REPUBLICA MOLDOVA

Dosarul nr.2p/s-120/26; PIGD: 2-26115198-24-2 p/s-10092026

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

19 noiembrie 2026 oraşul Criuleni

Judecătoria Criuleni (sediul central)
Instanţa de judecată compusă din:
Preşedintele de şedinţă, judecătorul: Romina Ţurcan
Grefierul: Anton Platon
Cu participarea:
Petiţionarului - *****
Reprezentantului petiţionarului - avocatului Constantin Goncear
Reprezentantul persoanei în privinţa căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire, ***** *- avocatului Alexei Brînză*

a examinat în şedinţă de judecată *închisă*, în procedură specială, cauza civilă intentată la cererea depusă de *****, privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privinţa lui *****, -

Asupra materialelor din dosar şi a probelor administrate, instanţa de judecată,-

A S T A B I L I T :

La data de 10 septembrie 2026, *****, reprezentat de avocatul Constantin Goncear, a depus în instanţa de judecată cererea privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privinţa fiului *****, născut la *****, invocând starea de sănătate a acestuia şi incapacitatea sa de a-şi conştientiza acţiunile şi de a-şi exprima în mod deliberat voinţa.

În motivarea cererii, petiţionarul a indicat că fiul său, *****, născut la ***** în oraşul Criuleni şi domiciliat în oraşul *****, str. *****, suferă, încă de la naştere, de afecţiuni

neurologice şi psihice cronice, fiindu-i stabilit diagnosticul medical consemnat în actele medicale prezentate la dosar: *«encefalopatie perinatală, ... tetrapareză statică. Hipotrofie gr. II».*

Potrivit informaţiilor medicale prezentate, din anul 2009 ***** se află la evidenţa medicului psihiatru Iuri Noviţchi, fiindu-i stabilit diagnosticul de *«retard mental sever. Sindrom nevritiform. Epilepsie cu demenţă».* Din examinările medicale ulterioare rezultă că acesta prezintă tulburări severe de dezvoltare, vorbire nedezvoltată, întârzieri globale de dezvoltare şi dificultăţi de autodeservire. Totodată, persoana necesită sprijin la deplasare, oboseşte rapid şi prezintă tulburări organice de personalitate asociate epilepsiei.

Reprezentantul petiţionarului a mai arătat că, potrivit evaluărilor medicale, nivelul dezvoltării intelectuale a lui ***** corespunde retardului mintal sever, fiind indicat un coeficient intelectual de 29. Ulterior, acestuia i-a fost stabilit diagnosticul *«F72.0 – retardare mintală severă în urma paraliziei cerebrale infantile».* De asemenea, la data de 1 octombrie 2019, ***** a fost încadrat în grad de dizabilitate severă, fără termen.

Petiţionarul a mai menţionat că fiul său, *****, nu vorbeşte, manifestă o reacţie redusă faţă de persoanele din anturaj şi faţă de informaţiile care îi sunt comunicate, iar din cauza afecţiunii de care suferă necesită tratament, ajutor şi supraveghere permanentă, nefiind capabil să înţeleagă în mod adecvat ceea ce se petrece în jurul său şi să se autodeservească.

În prezent, îngrijirea lui ***** este asigurată de petiţionar, care, potrivit celor declarate, îi acordă sprijin şi ajutor în activităţile cotidiene, persoana fiind dependentă de asistenţa acestuia. Totodată, petiţionarul a menţionat că mama lui *****, *****, se confruntă, la rândul său, cu probleme de sănătate şi este încadrată în grad de dizabilitate accentuată.

Petiţionarul a mai susţinut că ***** nu îşi poate exprima gândurile, nu îşi poate dirija acţiunile şi nu înţelege în mod adecvat ceea ce se petrece în jurul său. Totodată, a invocat caracterul ireversibil al afecţiunii şi probabilitatea redusă a ameliorării stării de sănătate, raportat la stadiul actual al dezvoltării ştiinţei.

În concluzie, petiţionarul solicită a-i fi desemnată tutela asupra fiului său *****, născut la *****, conform legislaţiei în vigoare, pe un termen de 10 ani.

*În şedinţa de judecată, petiţionarul ***** a susţinut cererea înaintată şi a oferit explicaţii cu privire la circumstanţele cauzei.*

*Reprezentantul petiţionarului, avocatul Constantin Goncear, a susţinut cererea, solicitând admiterea acesteia, instituirea tutelei în privinţa fiului petiţionarului pentru un termen de 10 ani şi desemnarea lui ***** în calitate de tutore.*

Reprezentantul persoanei în privinţa căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire, avocatul Alexei Brînză, a declarat că nu are obiecţii faţă de cererea înaintată.

*În şedinţa de judecată, reprezentanţii autorităţilor publice - Structura Teritorială de Asistenţă Socială ***** şi Primăria oraşului *****, deşi au fost citaţi legal despre data, ora şi locul examinării cauzei, nu s-au prezentat.* Prin referinţa depusă, Structura Teritorială de Asistenţă Socială Criuleni a comunicat că nu are pretenţii faţă de cererea înaintată, susţinând admiterea acesteia şi menţinând integral avizul şi actele anexate la dosar. Totodată, a solicitat

examinarea cauzei în lipsa reprezentantului său. La rândul său, Primăria oraşului *****, prin nota informativă prezentată, a comunicat că ***** prezintă dizabilitate severă, dificultăţi semnificative de comunicare şi nu poate desfăşura independent activităţile cotidiene, necesitând supraveghere, îngrijire şi sprijin permanent din partea familiei. În aceste condiţii, instanţa, apreciind că neprezentarea reprezentanţilor autorităţilor publice nu împiedică examinarea cauzei, a dispus examinarea acesteia în lipsa lor.

Persoana în privinţa căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire, în şedinţa de judecată nu a fost prezentă, astfel potrivit art.308[1] Cod de procedură civilă, instanţa a dispus prin încheiere imposibilitatea audierii acesteia în şedinţa de judecată.

*Audiind argumentele participanţilor la proces şi analizând materialele dosarului în coraport cu prevederile legale, instanţa de judecată consideră necesar a admite cererea depusă de *****, reieşind din următoarele motive.*

Conform prevederilor art.279 alin.(1) lit. e) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească examinează în procedură specială cauze cu privire la măsurile de ocrotire contractuale şi judiciare.

Potrivit art.302 alin.(1), lit. a) Cod de procedură civilă, în procedura privind măsurile de ocrotire se examinează cauzele de instituire, reînnoire sau revocare a unei măsuri de ocrotire judiciare (ocrotire provizorie, tutelă sau curatelă).

În şedinţa de judecată s-a constatat cu certitudine faptul că, petiţionarul *****, născut la *****, domiciliat în or. *****, str. *****, este tatăl persoanei în privinţa căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire- *****, cu care locuieşte împreună şi pe care petiţionarul îl îngrijeşte zilnic.

Din concluziile Raportului de expertiză extrajudiciară nr. ***** din 01.09.2026, ***** suferă de maladie psihică cronică: ”*F72.0 Retardare mentală severă în urma paraliziei cerebrale infantile*" cu nedezvoltarea semnificativă a multiplelor funcţii corticale superioare, şi anume memoria, gândirea, orientarea, înţelegerea, analiza, sinteza, deci funcţiile intelectual-mnestice, cognitive, psihocomportamentale şi emoţionale, accese convulsive de frecvenţă joasă, necesitatea supravegherii şi îngrijirii permanente din partea altei persoane. Cet. ***** ca urmare a maladiei psihice cronice nu poate conştientiza acţiunile sale, nu este apt de a exprima deliberat voinţa sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere şi îngrijire permanentă, este strict necesar reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atât patrimoniale, cât si cu caracter personal, el având discernământul psihic abolit in totalitate.

Reieşind din starea psihică, ***** nu poate participa în şedinţa de judecată la momentul actual.

Având în vedere stadiul dezvoltării ştiinţei, este puţin probabil că starea cet. ***** se va îmbunătăţi, maladia psihică cronică de care suferă sus-numitul este o boală ireversibilă, pronosticul pe termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoşirii este mai mult ca rezervat.

Conform certificatului eliberat de medicul psihiatru Iuri Noviţchi din cadrul Centrului comunitar de sănătate mintală nr. 961, ***** se află la evidenţa medicului psihiatru din anul 2009 cu diagnosticul ”*retard mental sever*.”

De asemenea, la materialele cauzei se regăseşte şi certificatul de încadrare în grad de dizabilitate seria/nr.*****, eliberat de Consiliul Naţional pentru Determinarea Dizabilităţii şi Capacităţii de Muncă, din care rezultă faptul că, ***** este încadrat în grad de dizabilitate sever, cauza dizabilităţii fiind indicată: afecţiune congenitală sau din copilărie. Gradul de dizabilitate a fost stabilit pentru perioada de la 01.08.2019 fără termen.

La fel, a fost prezentat şi certificatul de încadrare în grad de dizabilitate nr. ***** din 18.12.2025, conform căruia, ***** conform raportului R25062039 din 18.122025 a fost încadrat în grad de dizabilitate cu grad accentuat. Cauza dizabilităţii: afecţiune generală, Determinarea gradului de dizabilitate *Repetat.* Gradul de dizabilitate a fost stabilit pentru perioada de la 01.01.2026 până la 01.01.2027, următoare adresare pentru determinarea gradului de dizabilitate fiind stabilită în perioada 12.2026.

Potrivit art.65 alin.(1)-(4) Cod civil, persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobândit capacitate deplină de exerciţiu pe altă cale legală şi care, în urma unei boli mintale ori a unei deficienţe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conştientiza acţiunile sale ori exprima voinţa poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcţie de starea sau situaţia sa. Dacă nu s-a dispus altfel, măsura de ocrotire are ca scop ocrotirea atât a persoanei, cât şi a intereselor patrimoniale ale acesteia. Măsura de ocrotire poate fi limitată la unul din aceste două domenii. Măsurile de ocrotire pot fi contractuale (contractul de asistenţă, mandatul de ocrotire în viitor) şi judiciare (ocrotirea provizorie, curatela, tutela). Toate măsurile de ocrotire se instituie şi se exercită în condiţiile respectării drepturilor şi libertăţilor fundamentale şi a demnităţii persoanei. Măsurile de ocrotire urmăresc interesul şi bunăstarea persoanei în privinţa căreia se instituie şi favorizează, pe cât este posibil, autonomia acesteia.

Instanţa reţine că instituirea unei măsuri de ocrotire judiciare nu are ca efect înlăturarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale persoanei ocrotite şi nici nu justifică restrângerea acestora dincolo de ceea ce este strict necesar pentru asigurarea protecţiei sale. În acest sens, potrivit art. 65 alin. (4) şi (6) Cod civil, măsura de ocrotire trebuie să urmărească interesul şi bunăstarea persoanei, să favorizeze, pe cât este posibil, autonomia acesteia, iar la luarea deciziilor care o vizează trebuie să se acorde prioritate dorinţelor şi sentimentelor sale, exprimate de sine stătător sau, după caz, cu ajutorul unei persoane de încredere.

Aşadar, instanţa nu poate fundamenta instituirea tutelei exclusiv pe existenţa diagnosticului medical sau pe încadrarea în grad de dizabilitate, ci trebuie să stabilească în ce măsură afecţiunea concretă afectează capacitatea persoanei de a-şi conştientiza acţiunile şi de a-şi exprima voinţa, precum şi dacă este necesară reprezentarea sa continuă.

În temeiul art.92 Cod civil, măsura de ocrotire judiciară poate fi instituită de către instanţa de judecată doar în cazul în care aceasta este necesară şi dacă persoana nu este ocrotită suficient prin aplicarea dispoziţiilor legale privind obligaţia de întreţinere a soţului şi a rudelor, privind

regimul bunurilor comune ale soţilor, privind asistenţa la luarea deciziei sau prin mandatul de ocrotire în viitor a persoanei respective. Măsura de ocrotire judiciară trebuie să fie individualizată şi proporţională gradului în care, în urma unei boli mintale sau deficienţe fizice, mintale sau psihologice, persoana nu îşi poate conştientiza acţiunile ori exprima voinţa.

Aplicând aceste dispoziţii legale la circumstanţele cauzei, instanţa constată că necesitatea instituirii măsurii de ocrotire judiciare rezultă nu doar din diagnosticul medical al lui *****, ci şi din consecinţele concrete ale afecţiunii asupra capacităţii sale de a-şi administra interesele şi de a participa în mod autonom la raporturile juridice.

Astfel, potrivit concluziilor raportului de expertiză extrajudiciară, persoana nu este capabilă să-şi conştientizeze acţiunile, să-şi exprime deliberat voinţa în procesul decizional şi necesită supraveghere şi îngrijire permanentă. Aceste constatări indică o afectare profundă şi generalizată a capacităţii sale de a lua decizii, care nu se limitează la un anumit domeniu al vieţii cotidiene.

Instanţa reţine că obligaţia de întreţinere şi sprijinul acordat de membrii familiei, deşi contribuie la bunăstarea persoanei, nu sunt suficiente, prin ele însele, pentru a asigura reprezentarea juridică a acesteia în raporturile cu terţii şi pentru încheierea actelor juridice necesare protejării intereselor sale. De asemenea, simpla acordare a ajutorului material sau practic nu poate substitui mecanismul juridic de reprezentare atunci când persoana nu este capabilă să-şi exprime în mod deliberat voinţa.

În consecinţă, instanţa apreciază că măsura de ocrotire judiciară este necesară, întrucât mecanismele de sprijin familial şi celelalte forme de protecţie mai puţin intruzive nu asigură, în circumstanţele concrete ale cauzei, protecţia juridică suficientă a persoanei.

Conform prevederilor art.94 Cod civil, *cererea de instituire a măsurii de ocrotire judiciare poate fi depusă de către ruda persoanei fizice în privinţa căreia se cere instituirea măsurii de ocrotire judiciare*.

Potrivit art.102 alin.(3)-(4) Cod civil, *în privinţa persoanei care, în temeiul dispoziţiilor art.65 alin.(1), trebuie să fie reprezentată în mod continuu poate fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei. Tutela se instituie doar dacă nici prin ocrotirea provizorie şi nici prin curatelă nu se va putea asigura ocrotirea suficientă a persoanei*.

În speţă, instanţa apreciază că starea persoanei ocrotite nu reclamă doar acordarea unui sprijin sau a unei asistenţe în luarea deciziilor, ci necesită reprezentarea sa continuă în raporturile juridice. Această concluzie se întemeiază pe constatările raportului de expertiză extrajudiciară, potrivit cărora discernământul psihic al lui ***** este abolit în totalitate, acesta nefiind capabil să conştientizeze acţiunile sale şi să-şi exprime în mod deliberat voinţa.

Respectiv, curatela, care presupune asistarea persoanei în exercitarea drepturilor şi în luarea deciziilor, nu ar asigura în mod suficient protecţia necesară în situaţia constatată. În acelaşi timp, ocrotirea provizorie nu ar putea răspunde caracterului permanent al necesităţii de reprezentare, având în vedere natura cronică a afecţiunii şi necesitatea unei protecţii juridice continue.

În aceste condiţii, instanţa consideră că sunt întrunite cerinţele art. 102 alin. (3) şi (4) Cod civil pentru instituirea măsurii de ocrotire judiciare sub forma tutelei.

În conformitate cu art.103 alin. (1), (2) Cod civil, *instanţa de judecată stabileşte termenul pentru care se instituie măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei sau tutelei, care poate fi de maximum 5 ani. Prin derogare de la alin.(1), în cazul instituirii tutelei, instanţa de judecată, în baza raportului de expertiză psihiatrică care confirmă că, având în vedere stadiul dezvoltării ştiinţei, nu există semne vădite că starea persoanei se va îmbunătăţi, poate stabili, prin hotărâre motivată, un termen de până la 10 ani*.

Potrivit dispoziţiilor art.307 alin.(2) Cod de procedură civilă, la cerere se va anexa raportul de expertiză extrajudiciară psihiatrică a persoanei în privinţa căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire, eliberat cu cel mult 2 luni înainte de data depunerii cererii.

Instanţa constată că, în urma examinării materialelor cauzei şi a probelor administrate, s-a stabilit cu certitudine că cet. ***** suferă de maladie psihică cronică „*F 72 – Retardare mintală severă*”, care determină abolirea totală a discernământului acestuia. Ca urmare a stării sale psihice, ultimul nu este capabil să-şi conştientizeze acţiunile şi consecinţele acestora, nu este apt să-şi exprime în mod deliberat voinţa în procesul de luare a deciziilor şi necesită supraveghere şi îngrijire permanentă.

În aceste condiţii, se impune necesitatea reprezentării cet. ***** la încheierea actelor juridice, atât cu caracter patrimonial, cât şi cu caracter personal nepatrimonial, ceea ce justifică instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei.

Cu privire la desemnarea petiţionarului ***** în calitate de tutore, instanţa reţine că acesta este tatăl persoanei ocrotite, locuieşte împreună cu aceasta şi îi asigură în mod constant îngrijirea şi sprijinul necesar. Aşadar, între petiţionar şi ***** există o relaţie familială apropiată şi stabilă, iar implicarea constantă a petiţionarului în îngrijirea fiului său constituie un element relevant pentru aprecierea aptitudinii acestuia de a exercita atribuţiile de tutore.

Instanţa ia în considerare şi poziţia exprimată de petiţionar în cadrul şedinţei de judecată, prin care acesta şi-a manifestat disponibilitatea de a-şi asuma atribuţiile corespunzătoare măsurii de ocrotire. Totodată, desemnarea sa corespunde necesităţii de a asigura continuitatea îngrijirii şi protecţiei persoanei ocrotite, evitându-se schimbarea nejustificată a mediului familial şi a persoanei care îi acordă sprijinul cotidian.

Potrivit art. 106 Cod civil, sarcina tutelei poate fi exercitată doar de persoana care nu se află în situaţiile de incompatibilitate prevăzute de lege. În acest sens, desemnarea petiţionarului este posibilă numai în măsura în care din actele dosarului şi din verificările efectuate nu rezultă existenţa vreunui impediment legal pentru exercitarea acestei funcţii.

În conformitate cu art. 107 alin. (1) Cod civil, tutorele este desemnat de instanţa de judecată, iar potrivit art. 108 alin. (2) din acelaşi cod, în cazul în care desemnarea soţului sau a persoanei care a locuit împreună cu persoana ocrotită cel puţin 3 ani nu este posibilă, instanţa poate desemna părintele, ruda sau o altă persoană care locuieşte cu persoana ocrotită ori menţine legături puternice şi stabile cu aceasta.

De asemenea, în aplicarea art. 108 alin. (3) Cod civil, instanţa are în vedere relaţiile obişnuite dintre petiţionar şi persoana ocrotită, interesul manifestat de acesta pentru bunăstarea fiului său şi implicarea sa efectivă în îngrijirea acestuia. În aceste condiţii, instanţa apreciază că desemnarea lui ***** în calitate de tutore corespunde interesului şi bunăstării persoanei ocrotite.

Potrivit art.107 alin.(1) Cod civil, *curatorul şi tutorele sunt desemnaţi de către instanţa de judecată*.

În temeiul art.108 alin. (1), (2) Cod civil, în absenţa instrucţiunilor în vederea ocrotirii, indicate la art.69, instanţa de judecată desemnează în calitate de curator sau tutore soţul persoanei ocrotite ori pe cel cu care persoana ocrotită a locuit cel puţin 3 ani, cu excepţia cazului în care convieţuirea lor a încetat sau dacă un alt motiv întemeiat împiedică desemnarea acestuia. Dacă desemnarea curatorului sau tutorelui conform alin.(1) este imposibilă, instanţa de judecată desemnează în calitate de curator sau tutore părintele, ruda sau o altă persoană care locuieşte cu persoana ocrotită ori care menţine legături puternice şi stabile cu aceasta, cu excepţia cazului în care un motiv întemeiat împiedică desemnarea persoanei respective.

Pentru considerentele expuse, instanţa de judecată concluzionează că cererea înaintată de petiţionarul ***** este întemeiată şi urmează a fi admisă.

Conform art.308^{11} Cod de procedură civilă, la instituirea măsurii de ocrotire judiciare, instanţa de judecată, obligatoriu, se pronunţă cu privire la privarea dreptului la vot stabilit de Codul electoral. Persoana este privată de dreptul la vot dacă nu întruneşte unul sau mai multe din următoarele criterii: a) persoana înţelege informaţiile relevante pentru decizia pe care trebuie să o ia; b) persoana apreciază implicaţiile acestor informaţii pentru propria ei situaţie; c) persoana are capacitatea de a compara opţiunile disponibile; d) persoana poate alege opţiunea dorită.

Reieşind din prevederile legale enunţate şi din situaţia cet. *****, având în vedere afecţiunea psihică de care suferă, care îl împiedică să îşi conştientizeze acţiunile şi să îşi exprime voinţa în mod critic şi raţional, instanţa urmează să dispună privarea acestuia de dreptul de vot.

În conformitate cu art.236-241, 308^{11} Codului de procedură civilă, instanţa de judecată,-

A H O T Ă R Â T :

A admite cererea petiţionarului *****.

Se instituie măsura de ocrotire judiciară în formă de tutelă în privinţa lui *****, născut la *****, IDNP *****, domiciliat în or. *****, str. *****, pe termen de 10 (zece) ani.

Se desemnează, pentru perioada instituirii măsurii de ocrotire, în calitate de tutore, *****, a.n.*****, IDNP *****, domiciliat în or. *****, str. *****, pentru reprezentarea lui *****, născut la *****, IDNP *****, domiciliat în or. *****, str. *****, în vederea exercitării şi apărării drepturilor şi intereselor patrimoniale, precum şi a celor nepatrimoniale ale acestuia.

Se privează *****, născut la *****, IDNP *****, domiciliat în or. *****, str. *****, de dreptul la vot, în condiţiile art. 14 din Codul electoral şi art. 308^{11} alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Hotărârea definitivă prin care ***** este privat de dreptul la vot se aduce la cunoştinţa Comisiei Electorale Centrale, în condiţiile art. 308^{11} alin. (3) din Codul de procedură civilă.

În termen de 3 zile de la data rămânerii definitive a hotărârii, se transmite autorităţii competente o copie de pe dispozitivul acesteia, în scopul înregistrării măsurii de ocrotire judiciare sub forma tutelei, în conformitate cu art. 96 alin. (2) Cod civil.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru, prin intermediul Judecătoriei Criuleni, în termen de 30 zile de la data pronunţării hotărârii, în condiţiile stipulate în art. 308^{13} şi 308^{14} Cod de procedură civilă.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul /semnătura/ Romina Ţurcan

Copia justă
Confirmă judecătorul Romina Ţurcan